

Otázka: Náš stát

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Tereza Skřivanová

Vznik a vývoj našeho státu. Náš stát v současnosti a jeho postavení ve světě.

ČESKÁ REPUBLIKA

Vznik a vývoj české státnosti

- osídlení již od nejstaršího paleolitu
- 5. stol. př. n. l. – Keltové – Bójové
- 5. stol. n. l. – stěhování národů
- 6. stol. – příchod Slovanů
- 7. stol. – Sámova říše
- 9. a 10. stol. – počátek Velkomoravské říše
- 995 – Přemyslovský stát – sjednocení
- 1212 – zlatá bula sicilská – koruna krále je dědičná
- 1526 – nástup Habsburků
- 1. světová válka – protirakouský odboj Maffie, Československá národní rada
- 28. října 1918 – samostatný stát
- 29. září 1938 – konference mocností v Mnichově
- 1946 – vítězství komunistů ve volbách
- 1948 – komunisté k moci
- 21. 8. 1968 – normalizace

-17. listopad 1989 – sametová revoluce

-1. leden 1993 – vznik ČR

Typ státu a forma vlády

-forma vlády: demokracie (demokratické x nedemokratické státy)

-typ státu: parlamentní republika (monarchie x republika)

-územní struktura: unitární stát (unitární stát x federace, konfederace)

-rozdělení státní moci:

prezident – moc výkonná

-občan ČR, starší 40ti let, na 5 let, max. 2krát za sebou

-fce: vyznamenání, jmenuje soudce, profesory VŠ, uděluje milosti, jmenuje premiéra a vládu, přebírá demisi, vyhlašuje amnestii, vrchní velitel vojsk, reprezentuje republiku

vláda – moc výkonná

-premiér + ministři (počet není přesně určen)

-občas ČR, 18+

-fce: spravuje stát, má právo navrhnout zákon, vydává vlastní prohlášení

parlament – moc zákonodárná

-Senát (horní komora) – 81 členů

-Poslanecká sněmovna (dolní komora) – 200 členů

soudní moc

Ekonomie

-vyspělá země

-málo zemědělství, ale hodně průmyslu (automobilový, textilní, chemický)

-volný trh, ne plánovaná ekonomika

Samospráva

-umožňuje občanům aktivní účast na rozhodování o věcech, které se jich týkají

-správní právo: správa veřejného majetku, práce ministerstev, fce krajů a obcí

-státní správa:

ústřední správní orgány – ministerstva, úřad pro ochranu hospodářské soutěže

územní správní orgány – např. jednotlivé úřady práce

-obec – základní jednotka veřejné správy ČR, územní společenství občanů, kteří mají právo na samosprávu území obce (extravilán x intravilán)

-občan – trvalý pobyt, bydliště

práva: může volit a být volen do obecního zastupitelstva, účastnit se referenda, podávat návrhy k projednání

povinnosti: platit poplatky, dodržovat veřejný pořádek

-samostatná působnost obce – zastupitelstvo pečuje o rozvoj území, hospodaří se svým rozpočtem

-přenesená působnost obce – obec s rozšířenou působností – vydává řidičské průkazy, zápis do matriky

Obecní orgány

Obecní zastupitelstvo – schvaluje rozpočet, územní plán, vydává vyhlášky, vyhlašuje referenda, voleno občany v komunálních volbách, ze svých řad volí starostu a místostarostu

Městská rada – z řad zastupitelů, předkládá a projednává návrhy, rozhoduje o smlouvách, dohlíží na vyhlášky

Starosta – reprezentuje město navenek, svolává a řídí schůze, obecního zastupitelstva, odpovídá za informování veřejnosti

Kraj – uskupení obcí, širší územní společenství orgánů

Právní stát

-3 pilíře – nikdo nesmí být trestán, pokud neporušil zákon, každý je subjekt práva (nikdo nestojí nad zákonem), vláda lidu založena na vládě zákona (garance rovnosti před zákonem)

-základ pro demografický systém, vztah mezi občanem a státem vymezen pomocí práva

Demografie

-zkoumá obyvatelstvo, populaci

-skládá se ze základních složek demografické reprodukce

-mortalita, natalita, morbidita (nemocnost), fertilita (plodnost), sňatečnost, rozvodovost, mobilita

-12. 12. 2014 – 10,5 mil. obyvatel

- od roku 1994 záporný PP, ale díky imigraci počet obyvatel mírně stoupá
- nízká plodnost (1,5 dítě/žena)
- ČR – národnost: 90,4% česká, 3,72% moravská, 0,11% slezská, 1,89% slovenská, polská, německá, romská
- ČR původně tranzitní, nyní cílová země

Srovnání s okolními státy

ČR – malý stát, poměrně vysoká míra nezaměstnanosti, malé výdaje na školství i zdravotnictví
HDP – více než Polsko nebo Slovensko, naopak méně než Rakousko nebo Německo
PP – nejvíc Slovensko, Rakousko; Polsko, Rakousko a ČR jsou na tom stejně (-0,05%)

Náš stát a mezinárodní organizace

- Rada Evropy (1993)
- NATO (1999)
- UNESCO (1993)
- OSN (1993)
- EU (2004), Schengen (2004)

Symboly

-velký státní znak, malý státní znak, státní barvy, státní vlajka, vlajka prezidenta republiky, státní pečeť, státní hymna (Škroup píseň, Tyl slova), patrony Čech (sv. Václav a babička Ludmila)

Zdroje: vlast.cz, portal.gov.cz, czech.cz, czso.cz, business.center.cz, imaturita.cz, demografie.info.cz, wikipedia.org, dvs.cz, mzv.cz, zápisky ze sešitů